

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه موافقتنامه همکاری‌های اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران

و جمهوری لهستان»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

لایحه موافقتنامه همکاری‌های اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری لهستان که در تاریخ ۱۳۹۵/۴/۱۳ به مجلس شورای اسلامی واصل شده بود در تاریخ ۱۳۹۵/۸/۲۵ با اعمال اصلاحاتی به تصویب صحن علنی مجلس رسید و جهت طی فرآیند قانونی و اظهار نظر شورای محترم نگهبان به این مرجع ارسال گردید. شورای محترم نگهبان نیز در تاریخ ۱۳۹۵/۹/۲۴ با اعلام اینکه بند «۳» ماده (۸) این موافقتنامه مغایر با قانون اساسی است مصوبه مجلس را اعاده نمود.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۱۷

شماره چاپ:

۱۲۸

تاریخ چاپ:

۱۳۹۵/۵/۶

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۱۳۵-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۵/۱۱/۲۶

تحلیل نظر شورای نگهبان
شورای محترم نگهبان در اظهار نظر خود، بند «۳» ماده (۸) موافقتنامه را مغایر اصل هفتادوهفتم قانون اساسی تلقی نموده است. این بند از ماده (۸) عنوان می‌کند: «بنا بر درخواست هر یک از طرف‌های متعاقد، این موافقتنامه می‌تواند براساس رضایت متقابل کتبی اصلاح و یا تکمیل گردد».

با عنایت به مصوبه مجلس که این موافقتنامه را با اصلاحاتی به تصویب رسانده است باید عنوان کرد که طی مصوبه مجلس شورای اسلامی، رعایت اصل هفتادوهفتم و یکصدوسی‌ونهم قانون اساسی درخصوص ماده (۷) موافقتنامه مورد توجه قرار گرفته است در حالی که تنها اعمال اصل یکصدوسی‌ونهم ناظر به این ماده است و اصل هفتادوهفتم باید درخصوص ماده (۸) موافقتنامه مدنظر قرار می‌گرفت.

درواقع اعمال اصل هفتادوهفتم قانون اساسی درخصوص ماده (۷) موافقتنامه که مربوط به حل اختلاف میان طرف‌های موافقتنامه است سالبه به انتفاء موضوع است، لذا از این منظر ایراد شورای محترم نگهبان صحیح می‌باشد.

طی گزارش ارائه شده مرکز پژوهش‌های مجلس - به شماره مسلسل ۲۴۰۱۵۱۳۵-۱ - به صحن این نکته که رعایت اصل یکصدوسی‌ونهم مربوط به ماده (۷) و رعایت اصل هفتادوهفتم راجع به ماده (۸) موافقتنامه می‌باشد مورد اشاره قرار گرفته بود. درخصوص ماده (۸) در گزارش مرکز عنوان شده بود: «با عنایت به اینکه مطابق اصول هفتادوهفتم و یکصدویست‌وپنجم قانون اساسی کشور، لازم‌الاجرا شدن موافقتنامه‌های خارجی مستلزم انجام ترتیباتی از جمله اخذ مصوبه از مجلس شورای اسلامی است، بنابراین به‌منظور تأکید و پرهیز از هرگونه تفسیر متفاوت، مناسب است همین روند در زمان تغییر مفاد و یا اصلاح موافقتنامه نیز مدنظر قرار گیرد. از این رو رعایت قانون اساسی در انجام اصلاحات مورد نظر طرفین نیز ضروری است و می‌توان این حکم را در قالب یک تبصره به ذیل ماده واحده این موافقتنامه الحاق نمود».

بر همین اساس در بند «۳» نتیجه همان گزارش پیشنهاد شده بود «لازم است تبصره ماده واحده به شرح زیر اصلاح گردد:
تبصره- در اجرای مواد (۷) و (۸) موافقتنامه به ترتیب رعایت اصول یکصدوسی و نهم و هفتادوهفتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران حسب مورد الزامی است».

بر این اساس نظر به ایراد شورای محترم نگهبان، از آنجا که ماده (۸) ناظر بر اصلاح موافقتنامه است و اصلاح موافقتنامه در واقع ایجاد تعهد جدید است، لذا لازم الاجرا شدن آن در خصوص جمهوری اسلامی ایران، مستلزم رعایت اصول هفتادوهفتم و یکصدویست و پنجم قانون اساسی است.

نتیجه گیری

با عنایت به وارد بودن ایراد شورای محترم نگهبان در خصوص این مصوبه، اصلاح مصوبه به این صورت مورد پیشنهاد است:
«تبصره - در اجرای مواد (۷) و (۸) موافقتنامه به ترتیب رعایت اصول یکصدوسی و نهم و هفتادوهفتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، حسب مورد الزامی است».

